

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย ประเภทต่าง ๆ
หน่วยเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หลักการอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ มีดังนี้

๑. อ่านอย่างละเอียด อ่านทุกส่วนของเอกสาร ข้อปฏิบัติ หรือคู่มือ
๒. ตั้งใจอ่าน อย่างมีสมาธิเพื่อเก็บรายละเอียดของข้อปฏิบัติ และขั้นตอนการใช้งาน
๓. ควรจดบันทึกขั้นตอนการใช้งาน ทำเป็นบทสรุปการปฏิบัติ หรือย่อแนวการปฏิบัติงาน

หลักการเขียนอธิบายเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ

เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดและถูกต้อง ด้วยกลวิธีที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา มีแนวการเขียนดังนี้

๑. การเขียนอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติ หรือวิธีการ จะต้องเขียนตามลำดับขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ แล้วได้ผลงานหรือทำได้ตามขั้นตอนนั้นๆ

๒. การเขียนแนะนำสถานที่ เป็นการประชาสัมพันธ์สถานที่ เผยแพร่ข้อมูล ชักชวนให้รู้จัก และคล้อยตาม โดยเขียนเนื้อเรื่องสั้นๆแต่ข้อความชัดเจน ภาษะทัดรัด ย้ำข้อความสำคัญบ่อยครั้ง

๓. การเขียนข้อปฏิบัติ เป็นการชักจูงให้ปฏิบัติตาม ควรเขียนเป็นข้อๆ ชัดเจนปฏิบัติได้

ตัวอย่างงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และข้อปฏิบัติ

ตัวอย่างที่ ๑

วิธีการทำไข่ตุ๋น

ไข่ตุ๋นวันเส้นต้นทุนต่ำทำกินแก้จน สูตรในการทำ“ไข่ตุ๋น” ที่เจ๊กจุ่นขายในราคาโถละ ๓๐ บาท จะใช้ไข่ไก่ ๒ ฟอง หมูสับ ๕๐ กรัม วันเส้น หืดทอดหั่น กระเทียมเจียว ผักชี พริกชี้ฟ้าสุก (แดง) เขามีเทคนิคในการทำหรือปรุง โดยเอาไข่ไก่ตีเข้ากับน้ำซุบ (น้ำต้มกระดูกหมูหรือกระดูกไก่ก็ได้) โดยใช้สูตรน้ำซุบครึ่งแก้วต่อไข่ไก่ ๒ ฟอง (มากไปไข่ตุ๋นเหลว น้อยไปไข่ตุ๋นแข็งกระด้างไม่ดี) ตีจนเข้ากัน จากนั้นก็ใส่ซอส ซีอิ๊วขาว พริกไทย (ไม่ใส่น้ำปลาจะทำให้เกิดกลิ่นคาว) เมื่อเครื่องปรุงไข่ตุ๋นเสร็จแล้วเอาวันเส้นใส่เข้าไปคนให้เข้ากัน แล้วเอาเห็ดหอม พริกชี้ฟ้าใส่เข้าไปคล่าย ๆ กับโรยหน้า แล้วนำไปนึ่งในซึ้งนานประมาณ ๒๐ นาที ไข่ตุ๋นก็จะสุกพอดีรับประทานพวยกออกมาจากซึ้ง แล้วโรยด้วยผักชี ตักกินร้อน ๆ อร่อย...เป็นอาหารเสริมสุขภาพ ตามคำขวัญที่ว่า ... บริโภคไข่ไก่ พลังนามัยสมบูรณ์ (ข้อสำคัญอย่าใส่ผงชูรส)

ที่มา : ปัญญา เจริญวงศ์. “ทำได้ไม่จน.” ไทยรัฐ, ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ , หน้า ๗

ตัวอย่างที่ ๒

ข้อควรปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด

๑. แต่งกายสุภาพ
๒. ให้นำกระเป๋ใส่หนังสือ แฟ้มเอกสาร ถุงใส่ของ วางไว้ในที่จัดไว้โดยเฉพาะ
๓. ห้องสมุดไม่รับฝากสิ่งของมีค่า และไม่รับผิดชอบต่อสิ่งของมีค่าที่สูญหายหรือเสียหาย เพราะผู้มาใช้บริการวางทิ้งไว้ในห้องสมุด
๔. ห้ามนำอาหาร ขนม และเครื่องดื่มเข้าห้องสมุด
๕. ห้ามสูบบุหรี่ในบริเวณห้องสมุด
๖. ใช้ห้องสมุดด้วยความสำรวม ไม่ส่งเสียงดังหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นที่รำคาญของผู้อื่น
๗. การอ่านหนังสือภายในห้องสมุด ผู้อ่านจะต้องอ่าน ณ ที่ซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะ
๘. ผู้ใช้สามารถหยิบหนังสือเล่มที่ต้องการจากชั้นได้เอง เมื่ออ่านเสร็จให้วางไว้ที่ชั้นพักหนังสือที่ใกล้ชั้นวางหนังสือมากที่สุด
๙. หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เก็บคืนตามป้ายชื่อของสิ่งพิมพ์ที่ติดอยู่บนชั้นวาง
๑๐. ห้ามขีด เขียน ตัด ฉีก ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
๑๑. ห้ามนำทรัพยากรสารสนเทศใด ๆ ของห้องสมุดออกจากห้องสมุดโดยไม่ได้รับอนุญาต

ตัวอย่างที่ ๓

มารยาทในการชมการแสดง

๑. ไม่ควรส่งเสียงรบกวนผู้อื่นขณะกำลังชมการแสดง ทำให้ผู้อื่นเกิดความรำคาญ และอาจทำให้ผู้แสดงไม่มีสมาธิในการแสดง
๒. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับสถานที่ ไม่ควรสวมหมวกขณะชมการแสดง
๓. ไปถึงสถานที่ก่อนเวลาแสดง เพื่อจะได้ศึกษารายละเอียดของงานก่อนชมการแสดง เช่น การอ่านเอกสารประกอบการแสดง เพื่อให้เข้าใจการแสดงได้ง่ายขึ้น เป็นต้น
๔. ปฏิบัติตนตามระเบียบของสถานที่เช่น นั่งประจำที่ก่อนการแสดงจะเริ่ม และให้เกียรติผู้แสดงโดยการปรบมือก่อนการแสดงและหลังจบการแสดง เป็นต้น
๕. ให้ความสนใจ และมีอารมณ์ร่วมกับผู้แสดง เช่น สนุกสนาน หัวเราะ ปรบมือเพราะจะทำให้ผู้แสดงแสดงได้อย่างเต็มที่ และมีกำลังใจในการแสดง
๖. ไม่ลุกเดินไปมาบ่อยๆ เพราะจะทำให้เกิดความรำคาญ และเป็นการทำลายสมาธิในการชมการแสดงของผู้อื่นด้วย

ตัวอย่างที่ ๔

การอ่านฉลากยา

ฉลากยา เป็นสิ่งสำคัญที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทำให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ยา เราต้องอ่านฉลากยาก่อนที่จะใช้ยาทุกครั้ง ฉลากยาประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. **ชื่อยาบนฉลาก** มีทั้งชื่อการค้าและชื่อสามัญทางยา ยาชนิดเดียวกันอาจมีชื่อการค้าหลายชื่อหรือหลายยี่ห้อ ผู้ใช้ยาควรอ่านสูตรส่วนประกอบหรือชื่อสามัญของยา เพื่อที่หลีกเลี่ยงตัวยาที่แพ้ อันทำให้เกิดการใช้ยาเกินขนาดจนเป็นอันตรายได้

๒. **ขนาดยา** ยาบางชนิดมีหลายขนาด เพื่อป้องกันการทานยาเกินขนาดหรือขนาดน้อยจนเกินไปจนเกิดผลข้างเคียงหรือไม่เห็นผลในการรักษา

๓. **วันผลิตและวันหมดอายุ** เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดจากการทานยาหมดอายุแล้ว

๔. **ข้อห้ามใช้และคำเตือน** ยาบางชนิดมีข้อห้ามและข้อควรระวังในการใช้ในผู้ป่วยบางราย เช่น ผู้ป่วยโรคไต โรคตับ เด็ก หรือสตรีมีครรภ์

๕. **เลขทะเบียนตำรับยา** บอกว่ายาผ่านการตรวจสอบควบคุมจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้วว่ามีผลการรักษาจริง

๖. **ยาอันตราย หรือยาควบคุมพิเศษ หรือยาเสพติด หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท** ที่ต้องระมัดระวังในการใช้ หากเป็นยาสามัญประจำบ้าน สามารถซื้อทานได้โดยปลอดภัย

๗. **วิธีการรับประทาน** เช่น เป็นยารับประทานหรือยาใช้ภายนอกเพื่อใช้ยาได้อย่างถูกต้อง ได้ผลในการรักษาและเกิดความปลอดภัยในการใช้ยา

๘. **ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต** กรณีเกิดความบกพร่องของยานั้น สามารถที่จะร้องเรียนโดยดูเลขที่ หรือครั้งที่ผลิตของยานั้นด้วย เพื่อตรวจสอบได้ถูกต้องรวดเร็วยิ่งขึ้น

๙. **ฉลากยาบนซองยาที่จัดเฉพาะผู้ป่วยแต่ละราย** ตรวจสอบว่าเป็นซองยาของผู้ป่วยรายนั้นจริง ๆ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง สมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล.(ประเทศไทย) ทยูกันน่ารู้. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรกฎาคม ๒๕๔๔.